

Akershus Fylkeskommune
Postboks 1200 Sentrum
0107 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:
22/2511 - 60 / KSG

Dato:
27.03.2024

Oversendelse av sluttrapport for prosjektet Kartlegging og verdisetting av friluftsområder

Kommunestyret- 138/23, har i møte 09.11.2023 08:30 fattet følgende vedtak:

Oppsummering av prosjektet Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Lunner kommune, tas til orientering.

Med hilsen

Kari-Anne Steffensen Gorset
enhetsleder

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift i henhold til interne rutiner

Mottaker

Akershus Fylkeskommune Postboks 1200 Sentrum 0107 Oslo

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
33/23	Plan- og utviklingsutvalget	02.11.2023
138/23	Kommunestyret	09.11.2023

Sluttrapport for prosjektet Kartlegging og verdsetting av friluftsområder

Innstilling fra Plan- og utviklingsutvalget - 02.11.2023 - 33/23

Oppsummering av prosjektet Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Lunner kommune, tas til orientering.

Kommunestyret 09.11.2023:

Behandling:

Plan- og utviklingsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

KST- 138/23 Vedtak:

Oppsummering av prosjektet Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Lunner kommune, tas til orientering.

Plan- og utviklingsutvalget 02.11.2023:

Behandling:

Kommunedirektøren innstilling ble enstemmig vedtatt.

PUU- 33/23 Vedtak:

Oppsummering av prosjektet Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Lunner kommune, tas til orientering.

Kommunedirektørens innstilling:

Oppsummering av prosjektet Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Lunner kommune, tas til orientering.

Sammendrag:

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder har vært en del av arbeidet med Friluftslivets ferdselsårer som Lunner kommune startet opp første fase av i 2020. Fylkeskommunen har bevilget midler til prosjektet og arbeidet er utført av kommunens egne ansatte i samarbeid med frivillige personer og organisasjoner som har medvirket. Resultatet av arbeidet er et temakart som ligger på naturbase.no og kartet skal være et verktøy ved planlegging og saksbehandling slik at en kan ta nødvendige hensyn til friluftsområdene.

Saksutredning:

Bakgrunn og sakshistorikk:

I kommunal planstrategi er det vedtatt at Lunner kommune skal jobbe med Friluftslivets ferdselsårer og herunder kartlegging og verdsetting av friluftsområder.

Prosjektet har vært en del av arbeidet med friluftslivets ferdselsårer som Lunner kommune startet opp i 2020. Kommunen fikk da kr. 30 000,- i stimuleringsmidler for gjennomføring av fase 1. Fase 1 var å oppdatere tur- og friluftsruter i kommunen. Dette arbeidet var mye teknisk kartarbeid som i hovedsak ble gjort av administrasjonen.

Når kommunen skal planlegge utbygginger/bruk av områder, er det viktig for alle parter å ha oversikt over forskjellige interesser som berøres. Lunner kommune har manglet en registrering av hvilke områder i kommunen som har verdi som friluftslivsområder. Overordnede myndigheter har de siste årene gitt økonomisk støtte til å kartlegge og verdsette friluftslivsområderområder. Lunner kommune har fått kr 60 000,- til kartleggingsarbeidet som er gjort i 2023.

Nå er arbeidet ferdigstilt, så langt, og registreringene er lagt ut på nettstedet, www.naturbase.no.

Kulturkontoret er nå i oppstartsfasen for å lage en plan for friluftslivets ferdselsårer og dette arbeidet blir på mange måter en fortsettelse av og bygge videre på det kartleggingsarbeidet som Lunner kommune har gjort hittil. Planen blir en felles plan for kommunene Gran og Lunner.

Kartleggingen og verdsettingen av friluftslivsområder er en ren temakartlegging.

Registreringene som nå er gjort er et kunnskapsgrunnlag. Kartet har ingen juridiske bindinger. Avveining mot andre interesser har ikke vært en del av kartleggingen.

Organisering

Arbeidet i Lunner kommune har vært ledet av en arbeidsgruppe:

- Trine Myrmo, prosjektleder
- Eivinn Fjellhammer, kommunalsjef og planfaglig rådgiver

- Kari-Anne Gorset, enhetsleder arealforvaltning
- Mette Grønmyr, oppvekstfaglig rådgiver

Arbeidet er utført i henhold til veileder fra Miljødirektoratet, M98-213. Det har vært en forutsetning at arbeidet skulle legges på et nivå slik at det kunne slutføres innen prosjektleder skulle gå av med pensjon 1. oktober 2023.

Medvirkning.

Vi har invitert alle til å bidra:

- Arbeidet har vært annonsert på kommunens hjemmesider.
- Arbeidet har vært annonsert på kommunens facebook-side.
- Lag og foreninger som vi har ment har interesse av friluftslivsområder, ble invitert til å bidra.
- Ungdomsrådet har brukt del av et møte til å tegne inn friluftslivsområder som medlemmene bruker.
- Skoler og barnehager ble invitert til å tegne inn friluftslivsområder de bruker, og vi har fått mange innspill.
- Plan- og utviklingsutvalgets medlemmer, og ordføreren, fikk invitasjoner til medvirkning.
- I tillegg til at vi sendte ut bred invitasjon til å sende inn innspill, inviterte vi personer/foreninger med spesielt kjennskap til deler av kommunen til arbeidskvelder. Vi har hatt arbeidskvelder for 4 deler av kommunen.
- Etter at vi hadde gjort mange registreringer, og hadde tegnet inn områder på kart, hadde vi en siste åpen arbeidskveld. På denne kvelden var det mulighet til å komme med innspill til registreringene som var gjort. Mesteparten av kvelden gikk til å verdsette friluftslivsområdene etter oppsatte kriterier.

Etter dette har arbeidsgruppa gjennomgått registreringene og verdsatt områdene med utgangspunkt i innspillene som er kommet inn. Når innspill til verdivurderinger har vært sprikende, har arbeidsgruppa vektlagt egne vurderinger.

Oversikt over arbeidskveldene

21.februar 2023 Fokus på Harestua med områder sørover, østover og vestover.

7.mars 2023. Fokus på Grua med områder østover og vestover.

14.mars. Fokus på Grindvoll, Lunner og Kalvsjø

22.mars. Fokus på Roa, Oppdalen, Skjerva

18.april. Fokus på hele kommunen. Kvelden var åpen for alle. Vi avsluttet registreringene og verdsatte registrerte områder.

Digitalisering og en siste kvalitetssikring

De første registreringene ble gjort grovt, på papirkart. I sommer ble områdene inntegnet, på digitalt kart, og 7. august til 4. september var registreringene ute på en siste høring. Høringa foregikk slik:

- I rådhusets resepsjon ble det lagt ut en perm hvor arbeidet var presentert i papirversjon.
- Opplysninger om høringa, med lenker til kart og egenskapsskjemaer, ble lagt

- ut på kommunens hjemmeside, og på kommunens facebook-side.
- Alle som tidligere hadde vært involvert i arbeidet, fikk tilsendt høringsdokumenter. Ungdomsrådets medlemmer ble ikke tilskrevet. Medlemmene i Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne hadde ikke vært involvert tidligere, og fikk derfor oversendt høringsdokumentene.

I høringsdokumentene var det orientert om hvem som kunne kontaktes dersom man hadde spørsmål. Telefonnummer og e-post-adresse var opplyst.

I løpet av høringsperioden fikk vi inn 3 innspill. 2 av disse har vi vurdert at skal oversendes Kulturkontoret til prosjektet Plan for friluftslivets ferdselsårer. Det 3. innspillet har nyttige innspill som er innarbeidet i våre registreringer.

Friluftslivskartleggingen må ses på som en start på kartlegging av friluftslivsområder.

Registreringene er ikke absolutte og nøyaktige, og de kan bli gjenstand for diskusjoner. Vi har sett at det er mange forskjellige meninger om hva som er viktige friluftslivsområder. Noen kan være opptatt av leike- eller treningsmuligheter, mens andre er opptatt av kulturminner, vakker natur, jakt, fiske eller høsting av planter. Registreringene er gjort på grunnlag av hva folk husker, og lite med bakgrunn i befaringer. Vi har gjort et arbeid hvor vi har fått mange opplysninger med relativt effektiv tidsbruk. Vi vil aldri komme dit at vi får en komplett registrering av hvor mange som bruker et område, hvor ofte og til hvilken bruk.

Arbeidet som er gjort, er en start, der mange har fått si noe om hvilke områder de setter pris på. Vi tenker at registreringene vil være gode å ha som utgangspunkt for det daglige arbeidet i Lunner kommunes administrasjon. Når det skal skje utbygginger, vil vi måtte vurdere om det trengs flere undersøkelser.

Vi startet med å registrere mange turmål og opplevelsessteder. Vi fant etter hvert ut at vi ikke kunne registrere alle disse områdene som egne friluftslivsområder. Mange av områdene som vi har fått innspill om, er derfor lagt inn i større friluftslivsområder.

Vi har ikke registrert friluftslivsområder som ligger på dyrka mark eller på innmarksbeite

På vinterstid foregår en del aktivitet på dyrka mark. Allemannsretten sier at man kan ferdes på åker og eng, i visse perioder av året, når det er frossen- eller snødekt mark. Vi har valgt å ikke registrere slik aktivitet.

Ingen regler uten unntak. Vi har registrert en gammel festplass, område 429 Tørnebb, selv om plassen er på areal registrert som innmarksbeite.

Stier er i hovedsak ikke registrert som egne friluftslivsområder

Unntaket er kultursti på Grindvoll som vi har vurdert å stå i en særstilling. Vi har også registrert deler av Bergenske Kongevei.

Friluftslivsområdene er registrert etter følgende områdetyper:

- Nærturterreng (gulgrønn farge)
- Leke- og rekreasjonsområde (grønn farge)
- Grønncorridor (blågrønn farge)
- Utfartsområde (lilla farge)

- Særlig kvalitetsområde (rosa farge)
- Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag (blå farge)
- Stort turområde med tilrettelegging (oransje farge)
- Andre friluftsområder (grågrønn farge)

Friluftslivsområdene er verdsatt i forhold til følgende kvalitetskriterier, med 5-delt kvalitets-skala:

- Brukerfrekvens
- Regionale og nasjonale brukere
- Opplevelseskvaliteter
- Symbolverdi
- Funksjon
- Egnethet
- Tilrettelegging
- Kunnskapsverdier
- Lydmiljø
- Inngrep
- Tilgjengelighet

For noen områder har vi ikke kommet så langt som til verdsettingen.

Tilgjengelighet

Litt sent i kartleggingsarbeidet fant vi ut at vi ønsket at rullestoltilgjengelighet skulle vises i registreringene. Vi ønsker å bare gi beste skår for tilgjengelighet, «god», til områder som kan ha rullestoltilgjengelighet. Det kunne ha vært brukt mer tid på å registrere hvilke friluftslivsområder rullestolbrukere vurderer som tilgjengelige. Vi har hittil gjort følgende for å registrere aktuelle områder:

- Vi har hatt samtaler med Aage Gjesdal som er aktiv rullestolbruker. Aage har gitt uttrykk for at han i stor grad bruker veier når han dyrker sitt friluftsliv. Da er det viktig å ha små korte stier som kan binde sammen veinettet til rundløyper.
- Vi har vurdert om områder på kartet ser relativt flate ut.
- Vi har vurdert om det i større friluftslivsområder er mulighet for å kjøre inn med bil.
- Vi har notert de områdene vi kjenner til at er spesielt tilrettelagt for rullestolbrukere.
- Vi sendte høringsdokumentene til medlemmene i Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Under høringa fikk vi ingen innspill om tilgjengelighet.

Vi kan ikke garantere at verdsettingen «god» tilgjengelighet tilsier at området er rullestoltilgjengelig. Motsatt kan områder være rullestoltilgjengelige selv om de ikke er verdsatt til å ha «god» tilgjengelighet.

Innholdet i temakartene

Ikke uventet er det meste av utmarksområdene våre i bruk som friluftslivsområder. Områdene som ligger innunder Marka-grensa er allerede sikret gjennom Marka-loven. Bygda-grensa som vår kommuneplans arealdel hadde, gir også en viss beskyttelse for friluftslivsområder. Andre områder, særlig de som ligger nær bebyggelsen, kommer lett i konflikt med utbyggingsønsker. Dette kan være viktige leke- og rekreasjonsområder, grønncorridorer og nærturterreng. Områder som man når uten å sette seg inn i en bil, er svært viktige for folkehelsen. Områdene har grønnfarger på kartet. Særlige kvalitetsområder er rosa i kartet.

Registreringene er nå lagt ut på nettsiden: www.naturbase.no

Åpne Naturbase kart. Velg så «Finn frem i kart» og «Vis kartlagsliste». Registreringene ligger på kartlaget «friluftsliv» og videre «kartlagte friluftslivsområder». Man kan velge mellom visninger som viser type friluftslivsområder, eller verdi for friluftslivsområdene.

Videre bruk av friluftslivskartlegginga

Nettsiden, Naturbase.no, er ei nettside som benyttes i saksbehandling av bl.a bygge- og plansaker. Dette er siden hvor vi sjekker om områder berøres av naturverninteresser, kulturminner eller annet. Når friluftslivsområdene også legges ut på denne siden, er det et nettsted våre saksbehandlere bruker aktivt fra før. Siden benyttes også aktivt av saksbehandlere hos overordnede myndigheter.

Registreringene er ikke knyttet til juridiske bestemmelser. De skal benyttes som bakgrunnskunnskap når man vurderer plan- og byggesaker. Man vil ha et grunnlag for å vurdere hvilke friluftslivsområder som trenger sikring gjennom reguleringsplaner.

Friluftslivskartlegginga kan oppgraderes etter hvert som man har behov, eller får innspill. Registreringene kan enkelt endres i nettsiden www.naturbase.no.

Det vil være ønskelig å lage systemer for regelmessige revidering av friluftslivskartlegginga. En revidering, i forkant av revidering av kommuneplanens arealdel, vil være naturlig. Da vil man ha et godt grunnlag for å sikre at ny arealbruk ikke går ut over viktige friluftslivsområder.

Vurdering/Drøfting:

1. Forhold til gjeldende planverk

Statlige og regionale lover/forskrifter/planer

Kommuneplanens samfunnsdel

<http://www.lunner.kommune.no/kommuneplanens-samfunnsdel-2013-2024.309051.no.html>

Kommuneplanens arealdel

<http://www.lunner.kommune.no/kommuneplanens-arealdel-2013-2024.309052.no.html>

2. Personalmessige og organisasjonsmessige forhold

Prosjektet er ledet av en av kommunens ansatte med hjelp av ei arbeidsgruppe og mange frivillige som har bidratt med innspill.

3. Økonomiske forhold

Det er gitt tilskudd til prosjektet fra Viken fylkeskommune.

Konklusjon med begrunnelse:

Oppsummering av prosjektet Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Lunner kommune, tas til orientering.